

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Administracja
Kraków
ul. Dunajskiego 5
Telefon Redakcji 395
Telefon Administracji 310
Adres dla telegramów:
NAPRZOD KRAKÓW

NAPRZOD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCIALISTYCZNEJ

Miesięcznik zł. 4-50

Tygodnik w Krakowie 1 złoty

Zagranicą 8 złotych

Wychoń oddzielnie rano
z wyjątkiem poniedziałków
i dni wolnych

Kępnio PKO Kraków 400.670.

Nie, nie, nie!

Dlaczego Sejm nie chciał po przewrocie majowym pójść do domu? Został znieważony, wychłostany słowami ostrymi jak bicz, spioniewierany — a jednak trwał z uporem na swych miejscach?

Bo chętnie? Piast + NPR nie chcą odejść, Sejm nie zmienia ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu.

Po przewrocie majowym posypało się tych projektów zmiany ordynacji bez liku: było ich sześć, jeśli nie więcej. Komisja konstytucyjna Sejmu wyłoniła dla tej sprawy specjalną podkomisję, która już raz się rozleciała, bo posłowie lewicy nie chcieli asystować przy nabytych zwyczajnych próbach sfałszowania ordynacji wyborczej.

Teraz podkomisja bada projekt posła Popiela z NPR-prawicy. Nazwano ten projekt „kompromisowym”, ale jest to tylko owoc kompromisu między stronnictwami reakcji. Projekt ten otrzymał dwie redakcje. Pierwsza została sfałszowana dość szybko, druga „zjawiała się onegdaj”.

Posel Popiel jest zatem bohaterem jednocześnie w dwóch aktach: w procesie generała Żymierskiego i w psuciu ordynacji wyborczej. Obie te afery smutną przyniosą mu sławę...

Ostateczny cel owego projektu „kompromisowego” widny jest jak na dłoni: Chodzi o odebranie Ukraincom i Białorusinom ich praw obywatelskich. Przedstawicielstwo kresowe mniejszości narodowych ma ulec zmniejszeniu o 24 posłów i 6 senatorów.

I teraz widać najwyraźniej, jaki cel miały bezustannie krzyci o tem, że Sejm jest za duży. Nie chodzi krzykaczom wcale o równomiernie zmniejszenie liczby posłów na wszystkich ziemiach Rzeczypospolitej. Nie chodzi o oszczędność, bo niewielka to oszczędność: diety 30 zredukowanych parlamentarzystów dadzą państwu około 300.000 zł. oszczędności w budżecie rocznym. Czem to jest dla państwa o dwumilijardowym budżecie?

A więc chodzi tylko o to, by okroić ludność ukraińską i białoruską jej prawa. Mają być zatem połączone z sobą sąsiednie okręgi i liczba posłów w nich ma być zmniejszona. I tak naprzykład spotka to 3 okręgi województwa wołyńskiego, które przed 5 laty wszystkie liczyły łącznie 16 mandatów do Sejmu otrzymało 10 — licie mniejszości narodowych. Za karę zamiast 16 mandatów ma Wołyń otrzymać 10.

Omaliny projekt napisany jest sprytnie: nie wymaga bowiem zmiany konstytucji, która gwarantuje pięcioprzysiotnikowe prawo wyborcze. Zmianie ma ulec tylko to „geomorfologiczne”. Wiadomo, że przy pomocy odpowiedniej geometrii wyborczej, polegającej na celowym określaniu granic okręgów i liczby mandatów w poszczególnych okręgach — można dokonać „cudów”. Wiemy o tem najlepiej my tutaj w Małopolsce, gdzie okręgi wyborcze są istnieniami dziwotliwymi. Pokrajano środowiska robotnicze na kawalki i utopiono je w morzu chłopskim. W poprzek całej wielkiej Galicji ciągnie się np. długa a wąska kieszka dziwnie wykojonego okręgu Jasło-Strzyżów-Ropczyce-Kolbuszowa-Mielec-Tarnobrzeg-

Sprawa podwyżki płac urzędniczych

Wielkie wrażeń zrohilo przed kilku tygodniami oświadczenie wicepremiera p. Barli, złożone wobec delegacji urzędniczej, P. Bartel mianowicie oświadczył, że Rząd postanowił podwyższyć pobory funkcjonariuszów państwowych siołpłowo, od 1 lipca br. począwszy, narazie po 10% miesięcznie. Było to przyrzeczenie dane w tak pożytecznej formie, że rzemie urzędnicze przyjęło je jako pewnik, jako nieulegającą już dyskusji wypłatę podwyższonych poborów z dnem 1 lipca.

Dziś ten, oczekiwany z pewnością z tęsknotą przez tysiące rodzin, przyszedł i przyniósł wypłatę poborów w dotychczasowej wysokości — bez żadnej zmiany. Widać było przyrzeczenie p. wicepremiera nie doszło do wiadomości władz likwidacyjnych poborów, gdyż nikł wyzwał płacy nie otrzymał.

Jak takie postępowanie nazwać? Gdyby p. Bartel był urzędnikiem powiedział jak już nieraz on i jego poprzednicy zrobili, że żadnej podwyżki nie otrzymał, byłby urzędnicy ci, cały ogół pracowników państwowych wiedział jak ma się zastanawiać. Nie byłoby zapewne przyszło do sporadycznych demonstracji, jak np. kolaryżer w Warszawie, ale sprawa zostałaby postawiona jasno.

Tymczasem wskutek powyższego przyrzeczenia które urzędnicy wzięli jako zobowiązanie na serio, urzędnicy zaniechali dalszych wystąpień. I oczekali się — niedotrzymania przyrzeczenia. A choćby przeleć o rzecz sprawiedliwą, słuszną i możliwą do przeprowadzenia. Nie potrzeba do tego, że pobory urzędnicze — w szczególności tak zwanych niższych kategorii — są zasadniczo małe wskutek skąpych stawek ustawy uposażeniowej, a są jeszcze mniejsze z powodu spadku złotych z przed dwóch lat i wzrastającej drożyzny.

Płace urzędnicze ustalane zostały w złotych przy kursie 5.18 zł. za dolara, teraz ten kurs wynosi około 9 zł. W 1924 r. złoty papierowy stał na równi z gotówką, a w 1925 r. w złocie wynosił 1.72 zł. obiegowych. A więc blisko o połowę obniżyły się pobory funkcjonariuszów państwowych wskutek spadku waluty, a o ile obniżyły się wskutek wzrostu drożyzny? Przecież chleb w ostatnim półroczu podrożał z 40 kilek na 69 gr. za kilo, a kiz. starych ziemiaków kosztuje 30 gr.!

Rząd przezwyciężył jakie wrażeń wywołało n-dotrzymanie przyrzeczenia i — dziwnym sposobem — w sam sąś przed 1 lipca pojawiły się wiadomości: że rząd zacydował podwyższenie urzędniczym dodatku mieszkaniowemu, Miał to chyba być rekompensata za niepodwyższenie plac. Co się jednak okazało? Czytamy w urzędowej „Gazecie Lwowskiej” wiadomość następująca z datą 4 lipca.

„Wiadomość, jakoby Rada min. uchwałała dla urzędników państwowych podwyżkę dodatku mieszkaniowego od dnia 1 czerwca w wysokości 8 proc. poboranych uposażeń, są nieprawdziwe. Ani taka uchwała nie zapadła, ani też w plakat Rada ministrów wogóle się nie odbyła”.

Co ma znaczyć takie ogłaszanie — jak się okazuje — nieprawdziwych wiadomości? Czy puszczając je w świat sądzi, że rzemie urzędnicze są tak naiwne, że można im bodać na kilka dni wniwieć „połepszenie bytu” i w ten sposób wstrzymać je od postawienia snarazniejszej okrojeny swych interesów? Rząd chyba się ludzi, bo takie sztuczki nie doprowadzą do niczego; masę urzędniczą opomna się — conalimie! — o dotrzymanie przyrzeczenia danych w wiażliwej formie.

Podpisanie umowy o tymczasową pożyczkę zagraniczną

(Telefonem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 5 lipca.

Według informacji, rokowania o pożyczkę dolarową zostały wczoraj zakończone. Sporządzone zostały dwie umowy: i. zw. mała na pożyczkę 15 mil. dolarów i druga na pożyczkę 60 milionów dolarów. Pożyczka 15-milionowa na 6 proc. może być zrealizowana niezwłocznie, zaś 60-milionowa w miarę przełamania trudności na rynku amerykańskim, być może już w lipcu br.

O co tu chodziło? O to, aby Piast mógł zabrać 4 mandaty na 6...

Teraz ma przysięć na stół operacyjny mniejszości narodowej. Zostali... okrojone, obniżeni ich przedstawicielstwa w Sejmie. Co chce prawica w ten sposób osiągnąć? Czy to ma być obrona polskości?

Jedno z dwóch: Albo się chce mieć Ukrainców i Białorusinów w państwie, i wtedy utrzyma im dać prawa równe z resztą ludności, — albo trzeba się wyrzec tych terenów wschodnich. Trzeciej drogi nie ma.

Hakatytyczna polityka andrzejowska doprowadziła stosunki polsko-ruskie we wschodniej Galicji do niebywałego zaognienia. Chętna nie ustaje w dążeniach, by ten stan rzeczy rozciągnąć na całe kresy wschodnie.

Rezultat jest ten, że największą część współzycia narodów kresowych z Polakami przechodzą do obozu wrogów państwowości

Obiedwie umowy podpisały przez upoważnionych przedstawicieli konsorcjów bankowych pp. Moniera i Ciośka, którzy, uważając mi się swa za wypełnioną, wyjechali wczoraj z Warszawy. Pozostali trzech przedstawicieli banków zagranicznych z p. Fisherem na czele, oczekują na podpisanie umów przez stronę polską i wymagają dokumentów ratyfikacyjnych, co ma nastąpić po najbliższym posiedzeniu Rady ministrów. Posiedzenie to wyznaczono zostało na piątek b. tygodnia.

polskiej. Coraz częściej słychać takie głosy, jak niedawne odezwane się posła Jeremiasza w Sejmie. Zawolał doń ktoś z prawicy:

— Wygnosie się do Rosji!

A na to Jeremiasz:

— Pójdźcie, ale razem z ziemią.

Lud polski nie chce uciekuć nieustannie! Odzyskujemy ze wstrętem myśl o gniebieniu Ukrainców i Białorusinów, i dlatego na pomysł czcigodnego pana Popiela mamy stanowczą odpowiedź:

— Nie!

Wzrost drożyzny w czerwcu

Warszawa, 5 lipca (PAT). Komisja do badania zmian kosztów utrzymania na posiedzeniu w dniu 4 bm. ustaliła, iż koszty utrzymania w Warszawie w okresie od 16 do 31 czerwca w porównaniu z okresem od 16 do 30 maja wzrosły o 0.4%.

17 lipca zjazd do salin w Wieliczce!

Rozporządzenie, które nie ma celu

Diennik ustaw w numerze 89 z dnia 2 lipca przyniósł pod poz. 516 rozporządzenie Rady ministrów z dnia 17 czerwca br. „w sprawie zakazu przemywu pszenicy oraz maki oszpeconej”. Rozporządzenie to, wydane z powołaniem się na ustawę o cłach, z 1924 r., postępując w art. 1, że „przewóz pszenicy oraz maki oszpeconej do obszaru celnego Rządów jest zabroniony do dnia 31 sierpnia br.”

Rozporządzenie to, które wchodzi w życie trzeciego dnia po ogłoszeniu tj. 8 lipca, wyszło niezawodnie z inicjatywy p. ministra przemysłu i handlu. Kluczem jest tu, że p. ministrem skarbu i rolnictwa poróżniono wykonanie tego rozporządzenia. P. Kwiatkowski chciał widocznie osiągnąć tem rozporządzeniem pewen cel, a jaki — łatwo się domyślić. Chodzi o to, aby przez ten zakaz przemywu młóć bilansowi handlowemu, czyli aby przez zakaz przemywu pszenicy zmniejszyć rosnącą od kwietnia bierność tego bilansu.

Zmniejszenie deficytu handlowego niewątpliwie jest konieczne, czy jednak takimi zarządzeniami, jak zakaz przemywu pszenicy, da się ten pożądaný cel chód w przybliżeniu osiągnąć? Spożywanie białego pieczywa, nie wchodząc w życie konieczność, czy zbędność, jest u nas tak szeroko rozpowszechnione, używanie białej maki do gotowania jest pozostem tak niezbędne, że mąka pszenna należy do tych artykułów, które nie dadzą się zaliżyć do luksusowych.

O tych właśnie p. minister przemysłu i handlu myśli jako o punkcie zaczepienia w swej kampanii przeciw biernemu bilansowi handlowemu. Albowiem wedle warszawskich doniesień zamierzone jest ograniczenie kontyngentu dozwolonego na przemyw towarów luksusowych — pytanie tylko czy takie zarządzenie może być jednostronne tj.

przez samą Polskę wydane, czy też potrzeba na to zgody drugiego kontrahenta tj. tego państwa, z którym odnośny traktat handlowy został zawarty.

Może być, że w drodze rokowań da się uzyskać taką zgodę, ale wtedy u stosunku z Włochami — czy ograniczenie ich kontyngentu pomarańczę nie wywoła z ich strony ograniczenia kontyngentu pobieranego od nas węgla? W żadnym razie zakaz przemywu pszenicy nie należy do rzędu tych zarządzeń, które dla się przeprowadzić sąca ten nasz bilans handlowy. Zreszta — czy ten zakaz, o ile rząd spodziewa się po nim bogostawny skutków, nie jest już szkodliwym? Wszak w kwietniu i maju (za czerwca niema jeszcze sprawozdania) sprzedano także młóć pszenicy, że, dołączając jakie takie zapasy krajowe, powiniłby wystarczyć do nowych zbiorów.

Naszem zdaniem rozporządzenie z 2 lipca może wywołać ten niepożądany skutek, że pszenica i mąka pszena okażą — jak to się mówi — „atendencję zwykłą”. Jest to naturalne i zawsze się powtarzało nastęstwo wszelkich reglamentacji, połowicznie przeprowadzanych. Posiadający zapasy pszenicy rolnicy, względnie zapasy maki młynarzy i piekarze spróbują wykorzystać ten brak konkurencji, jaką był przywóz z zagranicy.

Efekt tego rozporządzenia będzie ten sam, jaki był z nałożenia opłat wywozowych na zboże w lutym, tj. wtedy, kiedy grosz wywozu już było do konia. Teraz, kiedy za jakie 14 dni we wschodniej Małopolsce zaczyna się żniwa, zakaz przemywu pszenicy jest już szkodliwym. A może ma to poproszę być tak zwana „obrona rodzimej produkcji”, czyli preletem dla agrarjuszy, otwarciem wrot dalszemu postępowi droższymi maki i chleba...

Burdy antysemityczne

Wsteczny o swojej młodzieży

Endecja „Słowo Polskie”, chcąc usprawiedliwić burdy antysemityczne korporatów obwieszkich we Lwowie, podkreśla, że nie mogli oni skierować „provokacji żydowskiej”, polegającej na tem, że i akademicy żądali pretekstu do postawienia korporacji. Endecja tłumaczy, jakoby na całym świecie tylko... przedstawicielom większości narodowej przysługiwało prawo tworzenia korporacji i noszenia odznak korporacyjnych. W doś podobny sposób przedstawia te „provokacje” i „Głos Narodu”, przezywać z jego relacji wynika, że to żydzi byli stroną zaczepną, na dowód czego przytacza, że aresztowano paru wyrostków żydowskich, a nie aresztowano żadnego akademika „Polaka”. „Głos Narodu” udaje, że nie wie, że akademicy podlegają wyłączeniu, a nie aresztowaniu.

Ala tu dołącza się jeszcze moment zabawny do tej obrony korporatów p. Dmowski. Jak wiadomo, cała młodzież wsteczna kłuczyła się obecnie na punkcie kłerykalizmu. Notowaliśmy już spory pomiędzy endekami, a chadeckim „Odrodzeniem” — na temat, która grupa jest wnieśli katolików. Teraz do konkursu przystępuje i trzeci odział: monarchistyczno-kościelny „Młoty Mocarstwa” ubolewa, że gdy po uchwaleniu w Poznaniu wspólnie siłami kłerykalów wniosku o zawieszenie krzy-

ża na Uniwersytecie, „Odrodzenie” postawiło wniosek o potępienie pojedynku i wyeliminowanie go z życia akademickiego spotkało się z odmową „Klubu narodowego”. Wniosek dwu upadł — a „tamci” są jest polscy — doś podobnie monarchistyczne — że młodzież „wszechpolska powieściła „Odrodzenie” dla korporacji, które pojedynku zrec się nie chcą”.

„Głos Narodu” znajduje się musi na rozdrożu: z bicia żydów podobają mu się korporanci, z powodu pojedynkomanii powinien im być przeciwny... Można by tu wkroczyć także pytanie. Jak wyglądać będzie burżuazja w w znacznej mierze i inteligencja w Polsce, gdy wlewać się w nią będzie taki wpływ młodzieży?

Nie zapominajmy, że ludzium typu Dmowskiego potrzeba było lat trzydziestu kłku, żeby osiąść w reakcyjno-kłerykalnym „Obozie wielkiej Polski”, że wstępowali w życie, jako żywioł radykalny, że jeszcze, gdy zaczęli w Małopolsce wydawać swój „Przegląd Wschodni” — „Czas”, oprowadził już zupełnie prasę, zaczął ono pisać do „czwartej prasy”!

Co do pokłady wsteczne wytworzą, się z tej chmary młodzieży burżuazyjnej, rozpoczynającej od tego punktu, gdzie Dmowski et consors dotarli byli na stare lata?

Echa kościelnych uroczystości w Wilnie

Endecki „Kurier Poznański”, pisząc o koronacji wizerunku Matki Boskiej Ostrobramskiej i podnosząc religijność narodu polskiego wola:

„A czy można sobie wyobrazić piękniejszą i bardziej wzniosłą manifestację od koronacji cudownego obrazu N. Panny Ostrobramskiej?”

Czyżli istotnie największą miarą religijności jakiegos społeczeństwa miałyby być uroczystości obchody? Największą żarliwością dowodem — to złote berła, to korony złote dla czczonych obrazów? Nawet nie twórcy geniuszu ludzkiego, uskrzydłonego wiara, jakimi byłyby ar. strzeliste katedry gotyckie, lecz — sąca kosztowność złotego kruszcu...

tolicki i część dla obrazu Ostrobramskiego uważała, że właśnie najwięcej zainteresuje swoich czytelników opisem kosztownego przystroju obrazu. Nie trzeba tłumaczyć, czym jest — nie od drż — złoto w stosunkach między ludźmi. Dla czytelników tych gazet widocznie złoto jest również najcenniejszą oznaką kultu.

Charakterystycznym jest, że wileńskie konserwatywne „Słowo” skarży się na zbytnią polycynia ingerencje podczas owych uroczystości kościelnych. Mianowicie pisze:

„Kordony były za gęste, policji było za dużo”...

Ten nadmiar kładek nawet nie tyle na kłób wgląd do bezpieczeństwa, ile widzi w tem „za dużo staranności organizatorów uroczystości w nadaniu jej godnego charakteru”. Dlaczego zbytnie skoncentrowanie policji mogło być przez komitet poczytywane za dowód szczególnej czci dla obchodu nie wiemy. Sam „Słowo” pisze dalej:

„Lecz zewsząd dochodziły nas skargi na zbyt częste pokrzykiwania i mustrowania na ulicach. Skargi te były słuszne i oby nauczyli się czegoś z nich wczorajsi organizatorzy uroczystości”.

Dla nielicznej przetrzymki z Litwy, a zapewne i dla Litwinów z Wileńszczyzny odbywały się specjalne zgody zapowiadane kazania w języku litewskim. Żaden głos nacjonalistyczno-obwieszkowski nie podniósł alarmu z powodu tego równoprawienia językowego.

Odychało o sprawy, dotyczące Kościoła nie odważają się endecy na swą rolę peac harmonii wśród różnorodnych wyznawców. Natomiast państwu na każdym kroku utrudniają politykę podnawczną, przeciwstawiając teże swoje teorie klasno - nacjonalistyczne, zaszczytując stosunki z mniejszościami.

77 szkół na 290 zysków

Fatalna wymowa cyfr

Jeden z publicystów warszawskich notuje, że wedle statystyki przypada na Polaka na 100.000 ludności szkół 77, a zysków 290.

Wiadomości polityczne

SPRAWA NOMINACJI NASTĘPCY WOJKOWA W WARSZAWIE

Rząd sowiecki zaproponował członkowi kolegium komisarzów ludowego dla spraw zagranicznych Stomoniakowi, stanowisko posła sowieckiego w Warszawie. Jest rzecz prawdopodobna, iż Stomoniak przyjmie to stanowisko. Dotychczasowa zwłoka w nominacji następcy Wojkwa tłumaczy się trudnościami, jakie istnieją w rokowaniach polsko - sowieckich w sprawie paktu bezpieczeństwa. Co do zwłoki, gdy trudności te zostaną usunięte, obsada posła sowieckiego w Warszawie zostanie ostatecznie zdecydowana.

— 000 —

ROZŁAM WŚRÓD STRONNICZTWA KOALICJI W GDANSKU

Na ostatnim posiedzeniu sejmu gdańskiego došlo do rozłamu wśród stronniczków koalicji senackiej na dwie głosowane nad socjalno-demokratycznym projektem ustawy o szkolnictwie powszechnym. W głosowaniu tem stronnicztwo liberalne, wchodząc w skład koalicji senackiej, opuściło szeregi koalicji i głosowało za wnioskiem socjalistycznym. W związku z tem, sejmowa frakcja centrowa postawiła w postępie liberalny wniosek, który najdalej idącą konsekwencją, która, wedle wszelkiego prawdopodobieństwa, w najbliższym też czasie doprowadza do rozbitcia się obecnej koalicji senackiej. Może to podnagłać za sobą upadek obecnego nacjonalistycznego senatu jeszcze przed wyborami do sejmu gdańskiego, które odbędą się w listopadzie br.

— 000 —

KONFERENCJA MNIEJSZOSTY NIEMIECKICH

W dnach 7 do 10 bm. odbywać się będzie w Rydze konferencja mniejszosty niemieckiej w Europie. W zjeździe weźmą udział delegaci z 10-tu państw; będą przeważnie posłowie do parlamentów.

Z olimpiady robotniczej w Pradze

(Korespondencja własna „Naprzodu”)

Praga, 3 lipca.

Cały dzień piątkowy spędziłem na zwiedzaniu miasta, które pełne droczących zabłyków, oraz przepięknych budowli zrobiły na nas korzystne wrażenie. Co nas sportowców najbardziej uderzyło, to przedwzrostkiem czystość ulic i ich zdrowy stan. Mimowolnie przypomniały mi się słynne „krakowskie” gościnie, obliwające w brud, i „uzdrawia” doły. Ale dyktuję Pradzie uderza na pierwszy rzut oka obrazy rymu, w związku z Olimpiadą rak jeszcze bardziej się wzmożło. Na każdym kroku spotyka się grupy sportowców z rozmaitych stron śpięszaka ku Stadionowi. Grupa polska liczy obecnie 50 uczestników. Składają się na nią towarzysze warszawscy w największej sile, dalej Krakowianie w liczbie 14-tu, potem „Sila” z dzielnicowego futbolizmu nagoli do gry. Polacy otrzymali na kwatery dwa razy więcej szkoleń, dobrze dostosowane do potrzeb zawodów grup uczestników. Co nas najbardziej uderza, to zupełna ignorancja tutejszego konsula polskiego w stosunku do grupy polskiej. Podczas gdy naprzykład ambasada francuska wylała przez swego sekretarza na dworcu skromniejszą niż nasza ekspedycja francuska, to władze nasze na tutejszym gruncie zupełnie zapomniały o tem, że w momencie gdy myślimy o całości świata, w tym czasie przedstawiciele państw, należących do większych zainteresowań dla swoich obywateli. Chyba, że sery pracujące nie należą do kompetencji „opiekunów” naszego konsula. Dla niego Sokół, czy inna endeka lub faszystowska bojówka polska zdaje się być przedmiotem większego zainteresowania. Ale to nas błądymy nie zraża. Jesteśmy przyzwyczajeni do takiego oceniania siły i znaczenia klasy pracującej. To też tem mocniej morał, który dla krakowskich tużi przybył. Sami zdani na siebie i dla siebie, nie mając na miejscu na miejscu, i trzeba przyznać, że towarzysze czeszy idą nam na rękę. Dzisiaj (sobota) zwiedziłaś drukarnie „Pravo Lidu”, która zamponowała nam swoimi maszynami najnowszej konstrukcji i specjalnie nowoczesnym urządzeniem. Mimowolnie sięgnęliśmy wzrokiem do innych, skromniejszych drukarni, w których się znajduje redakcja „Naprzodu”. Ot powód, dla którego „Pravo Lidu” może się poszczycić tak pięknym, monumentalnym własnym budynkiem. Jest jasny, towarzysze czeszy doceniają znaczenie prasy robotniczej i rozumieją, że może się ona rozwinąć także w „ogólnych warunkach i dlatego ją popiera. U nas w Polsce myślimy się inaczej i dlatego w stosunku do zagranicy pozostaniemy zawsze w tyle. Ale po pomocy do naszych spraw sportowych. Dzisiaj popołudniu zaczęliśmy starego typu tramwajem do Stadionu. Z piękna Czerwonego Szlaczaru na ustach przekroczyliśmy próg pięknego i okazałego robotniczego miasta sportowego. Polskie wzniesienie czyni ten obraz stajon. Zupełnie odrębna jest architektura, przypominająca stadion, zbudowany na błoniach krakowskich z okazji uroczystości grunwaldzkich, lecz przerastająca go rozmiarami. Stadion ten położony jest na wysokości kilkudziesięciu metrów w zdrowej okolicy wszad o tocznej zieleni. W tylnych jego częściach znajdują się sklepy, małe kramki, w których sportowcy może wszystkich nabyć, oczywiście po cenach wielce wyśrubowanych, albowiem pod tym względem Czesi nie grzeszą skromnością.

O godzinie 2 popołudniu w sobotę rozpoczęły się zawody lekkoatletyczne, które zgromadziły na starcie kilkaset zawodników. Równocześnie startowano do trzech konkurencji, a mianowicie: w biegach, skokach i w rzutach. Dyscypliny te obelasy następujące państwa: Ameryka, Czechosłowacja, Niemcy, Rumunia, Węgry, Szwajcaria, Łotwa, Francja, Ukraina, oraz Polska. Ugrupowanie sportowe było bardzo interesujące. Było to dla nas miłą niespodzianką było zajęcie w biegach dwu trzech miejsc. I tak w biegu na 800 m. przybył jako trzeci do mety Kucskiński z warszawskiej „Sarmacji” w czasie stosunkowo b. doborzym 2:11, gdyż stan biegni nie pozwalał na osiągnięcie lepszych wyników. Przed Kucskińskim przybyli: 1. Bothas (Finlandia), 2. Rose (Węgry). W biegu tym startowało kilkudziesięciu zawodników z rozmaitych stron świata, w tym także 500 m. w biegu trzecie miejsce. Malar z „Sily” (Górny Śląsk) w czasie 17:35,6, przyczynając do mety w dobrym stylu i zupełnie świeży. Obu naszych zawodników oklaskiwano niemniej gorąco niż pierwszych zwycięzców. Dla nas, którzyśmy dopiero co zaczęli pracować na niwie robotniczego sportu, wyniki są bardzo cennym zadatkami dla dalszej intensywniej pracy na tem polu. Wy-

stąpiłsi również kilku zawodników do setki, lecz niesięty w tej dyscyplinie musieliśmy skapitulować przed doskonałymi sprinterami z Kotsy i Niemiec. Jak jednak momentem jest przyzwyczajenie naszych zawodników do Robotniczego Związku i jakie cechuje ich ideologiczne poczucie zwycięży następujące Intermezzo: jeden z zawodników naszych, któremu nie udało się zająć pozostającego miejsca w biegu na 100 m., podchodził do nas zgromupowanych na trybunie i placówkami głosem wołał, że to po co mnie ZKSS wysłał na Olimpiadę, jeżeli nie jestem w stanie zdobyć zwycięzkiego dla Polski miejsca, szkoda było łożć pieniądza. Usposobieni nieszczęsnego obelcanka, że na przyszłej Olimpiadzie nauczony doświadczeniem i większą rutyną napewno uzyska wyniki lepsze.

Po zawodach odbyła się uroczysta akademja w Prasnej Bramie, która zgala przedstawicieli komunisty olimpijskiego tow. Himmelblau. Po tym przemawiał: sekretarz lucerneński międzynarodowej sportowej tow. Federacji, przedstawiciel czeskiej partii socjalno-demokratycznej, kooltrick imieniem Belgij, Geller (Niemcy), Montague (Anglia) i Muller imieniem niemieckiej partii socjalistycznej w Czechach. Pod koniec tow. Geller zawiadamia zebranych, iż przed parą godzinami zginął na bruku praskim tragiczną śmiercią towarzysz niemiecki, Kurt Witkock, pomocnik handlowy, liczący 24 lat, przejechał przez tramwaj. Wywołało to przebiegające wrażenie na obecnych, którzy uczuli, że śmierć zmarłego jest powzięła. W akademji tej niesięty nie było daniem brać nam udziału, ponieważ musieliśmy dłużej pozostać w Stadionie, gdzie nasi zawodnicy jeszcze startowali. Natomiast wzięliśmy udział w dwulegodniowym północy gremialny udział w dalszym ciągu akademji, która się odbyła w pięknej sali reprezentacyjnej i obejmowała dwa punkty: zwę popisywano na organach prof. Wiedermanna i przepiękną produkcję śpiewacką chóru „Typografen”. O god. 11 wszyscy leżeli już w swoich łóżkach, śniąc piękny sen o laurach, jakie zamierzają zdobywać w następnych dniach walk olimpijskich. Oby... — a tymczasem dobrać, bo i ja pragnę odpocząć, wszak to już dawno po północy, a ja ciągle jeszcze kochanych towarzyszyw krakowskich nudze.

M. Stettler.

POLSKA ZADBYŁA DRUGIE MIEJSCE W ZAWODACH KOLARSKICH

Praga, 5 lipca (tel. wł. „Naprzodu”). Polska zdobyła drugie miejsce w kolarstwie w ogólnej klasyfikacji. Zawodnicy krakowscy robotniczej „Legii” tow. Kolek zdobywa 5 miejsce, tow. Wünsch 6 miejsce. Jedni że wzięli pod uwagę olbrzymią konkurencję innych państw, sukces ten nabiera szczególnego znaczenia dla młodego sportu robotniczego w Polsce.

POŻYCZNIKA
amerykańska
otrzymują tylko kraje posiadające świadectwa firmy
Zakaj firmą jest
BACZEWSKI Lwów LIKIERY
Rok założenia 1782 WODKI
782 RUM

Ku czci Słowackiego

ZA GRANICAMI RZECZYPOSPOLITEJ

W związku z uroczystościami urządzeniem w kraju na cześć wielkiego Słowackiego, urządzeni konsulat polski w Morawskiej Ostrawie w niedzieli 26 czerwca odbyła się akademja poświęconą pamięci Juliusza Słowackiego. Uroczystości odbyły się w Domu Polskim w Morawskiej Ostrawie ze współudziałem przedstawicieli organizacji polskich ze Śląska i Moraw, jakoteż licznie miejscowego wychodźstwa polskiego. Duższą moc obecną, poświęconą pamięci Juliusza Słowackiego wygłosił Dr. Karol Ripa, konsil R. P. w Mor. Ostrawie, podkreślając przeniknięcie umiłowaniem i podziwem charakteru twórcy Słowackiego, jego siły i niesięty dla Polski w dziedzinie poezji i kultury, oraz jako niezmordowanego szerzenia niepodległej demokratycznej Polski. Do uświetnienia akademji przyczyniła się orkestra uczniów gimnazjum polskiego w Orlawie, oraz Chór nauczycieli polskich z Czeskiego Cieszyzna. Na uroczystości przybył charge d'affaires poselstwa R. P. w Pradzie p. Karso-Siedlewska i przedstawiciel PAT'a w Pradzie Jaworski.

Dalsze sukcesy wyborcze PPS

W Ostrowie Mazowieckim na liście PPS oddano 1948 gł. — mandatów 7. W Opocznie liście PPS 1110 gł. — mandatów 8. W Kosińskim liście PPS 563 gł. — mandatów 3. W Augustowie liście PPS 5 mandatów.

JAK WYPADŁY DOTYCZĄCS WYDORY SAMORZĄDOWE

Warszawa, 5 lipca (tel. własny „Naprzodu”). Tymczasowe zestawienie rezultatów wyborów do Rad miejskich w Ł. Królestwie i Wilnie wykazuje następujące cyfry:

	mandaty
prawica (endecja, chadecja)	304
PPS	355
blok żydowski (sionisci i ortodoksi)	198
PPS	71
Bund	60
komunisty i „lewica PPS”	33
Posiel Sion lewica	14
Posiel Sion prawica	8
monarchisci (w Wilnie)	4
NPR — obywateli odłamy	3

„Naprzód” dopomógł!

Przed trzema tygodniami podnieśliśmy, że robotnicy przy budowie drogi Kraków-Ólów pracowali muszą po czterechgodzinny dzień (od 4 rano do 7 wiecz. z przerwą godziną na obiad).

Notatka „Naprzodu” odniosła skutek. Przybył na miejsce inspektor pracy i po długim czasie pracy skrócono do 11 godzin.

Ale i to za wiele! Usuwano z czasu pracy wyraźnie połowę z 6-godzinny dzień pracy, nie mówiąc, że w sprawie władze państwowe najbardziej powołane są do przestrzegania ustaw. Budowa drogi Kraków-Ólów prowadzona jest z ramienia dyrekcji robót publicznych, a więc urzędu państwowego! Dodajemy, że robotnicy zarabiają zaledwie po 380 zł. dziennie.

„Naprzód” dopomógł robotnikom, zatrudnionym przy budowie drogi Kraków-Ólów: czas pracy skrócono z 14 na 11 godzin. Ale nie na tem koniec! Władze państwowe nie chcą, aby robotnicy żądali przestrzegania ustawy o 6-godzinny dzień pracy, i wołać o to będziemy aż do skutku. Robotnicza gazeta dopomogła robotnikom w walce o prawo.

NPR pod opieką starosty

W powiecie brozowski panują okropne warunki pracy służby folwarcznej. W niemiejskiej niedzię znajdują się drobni dzierżawcy. W wielkiej mierze do mody tej przyczyniły się emperowcy ze swem „Zjednoczeniem Zawodow Polskim”. — Działalność ich polegała na ściąganiu wkładek od członków. Na tem koniec.

Tenże panowie do cztery watry ściga organizację klasową: Związek Zawodowy Robotników Rolnych. Ale kto broni emperowców? Starosta!

Dnia 27 czerwca zgłosił Związek Zawodowy Robotników Rolnych (oddział w Krosnie) do starosty w Brozowie, że dnia 3 lipca odbędzie się publiczne zgromadzenie w sali gimn. w Jasionowie. Jeszcze jednak w dniu 2 lipca żadnej wiadomości i odpowiedzi Związek nie otrzymał. Tow. sekretarz Krejza chcąc się upewnić, co tak zwana w starostwie ma znaczyć, interwenjował w dn. 2 bm. w starostwie.

Tam z utw. samego starosty usłyszał wzrost śmieśne oświadczenie, a mianowicie: nie może p. starosta pojąć, co właściwie ma do roboty Związek socjalistyczny, kiedy na tym terenie jest Związek NPR, który jedynie załatwia sprawy rolnych w tego powiecie.

Po gorzonym uwagach przez tow. Krejza, że to już nie wchodzi w kompetencje p. starosty, gdyż Związek klasowy jest legalny i zgłoszony w starostwie i że nie przyszedł po to by słuchać uwag, tylko po potwierdzenie odbioru zgłoszenia zgromadzenia — p. starosta polecił powtórnie się zgłosić popołudniu, i o to doręczyć tow. Krejzaż zakaz urządzenia zgromadzenia na tej podstawie, że nie doręczono zezwolenia od urzędu gminnego!

A więc zdaniem p. starosty Urząd emperowski Zjednoczenia nie ma prawa wprowadzać ludzi w błąd, a obywateli mogą ludność wprowadzać w skandaliczny sposób. Dzięki utruieniu tego ze strony starostwa nie pozwala się ludności dowiedzieć prawdy i stoczyć walkę z wyzyskiem! Sprawę tę pletniemy, zaś od urzędu wojewódzkiego domagamy się pouczenia p. Ulmy, by w przyszłości lepiej pilnował swego urzędowania a nie wadzał się w sprawy, które do niego nie należą.

POSEL DR. HERMAN DIAMAND

Genewa

Miesięcznik niemiecki „Nord und Süd” („Północ i Południe”), czasopismo poświęcone między innymi sprawom, które go w sobie przetrąca wychodzi, z którego drugi zeszyt czerwcowy 50 rocznica teraz się ukazał, zawiera szerzy artykułów o światowej konferencji ekonomicznej. Redaktorzy nazajęci (wielkoniem — natomiast powiadają) zani Antoina Valenteu w dowód wstępem tak o powyższych pracach wypowiedzi: „Udało się nam uzyskać przedstawienie punktów widzenia naukowych i przedstawicieli zastąpionych na konferencji interesów. Imię i nazwisko prezesa konferencji, który na nas Peymichali prezydent centralnego komitetu francuskiego górnictwa, za zwałek przemysłu angielskiego przemawia Sir Max Muspratt. Robnikowi odzywa się przez usta siedzącego prezydenta francuskiego, który zni Antoina Valenteu. Znamy socjalistę polski Dr. Herman Diamand, przedstawia wyniki Genewy ze stanowiska robotniczego, podczas gdy talny radca Siering i polni Dr. Lüdera oddali do tego dyspozycji owe wywody, pierwszy z widocznością kłopotliwego przebiegu charakterystyki położenia gospodarczego krajów importujących, a druga traktuje socjalizm o przebiegu konferencji”.

Artykuł tw. Diamanda w tłumaczeniu polskim otywa:

I.

Genewa światowa konferencja gospodarzów — to możliwość zasadniczego zwrotu w rozwoju gospodarczym świata, i dlatego nazywamy ją wprost Genewą, jak nazwała ją konferencja, która wywróciła na wywrócenie przeciwności państwowych po prostu Locarno, przyczem nie należy zaliczyć, że w pewnych warunkach, Genewa ma o wiele uchwytnejsze możliwości zrealizowania.

Locarno miał świat już niejako, po Każdej wojnie pojawia się pragnienie pokoju, ale Genewę gospodarstwa światowego, próbę wspólnego naradzania się na równych prawach współstanowienia wszystkich czynników gospodarczych — przeżywamy po raz pierwszy.

Jak spokojnie ten rozwój odbywa się, tak bardzo nacechowany jest charakterem przewrotnym.

Na nową drogę weszła grupa kapitalistów, a mianowicie — którzy zajmują wybitne stanowiska w przemyśle daleko noszenieli w rozwoju, i stąd posiadają w zrozumieniu procesu gospodarczego daleką perspektywę i głębszy wgląd. Z wyżyn, wybitnych kierowników przemysłu łatwo zdobyć pogląd na sily kierownicze targów światowych i możliwości współdziału w nich. Wgląd ten, poznanie, że nieograniczone prawo stanowienia kapitalisty o sposobach rozmiarach i warunkach produkcji, traci swą rację, że współstanowienie produkujących robotników i społeczeństwo stało się warunkiem dalszego rozwoju produkcji, wspólność produkujących, — prowadzi do wspólnego, stołu narad. Udział zastępów robotników w tych naradach i decyzjach tworzy nowe dotychczas z całą stanowczością wzbraniane prawa i zasadnicze przesunięcie w ustosunkowaniu najmyto do procesu produkcji. Skoro robotnicy współdecydują, bora udział w ustalaniu planu gospodarczego świata, skoro współdecydują o ukształtowaniu i rozmiarach produkcji, organizacja gospodarcza, jako to o truskach, kartkach, współdziałanie gospodarczych i t. d., o rozmiarach racjonalizacji i harmonizowaniu procesu racjonalizacji z interesami robotników i z interesami całokształtu gospodarstwa, skoro robotnicy powołani są do współdecydują o polityce dóweł, przewozowej, krótko powiadzając o wszystkich gałęziach gospodarczych, wtedy ów wpływ współdecydujący musi przekształcić do malbi fabryczki i do pracowni rekonstrukcyjnej. Dyktatura właścicieli środków produkcji czyni pierwszy krok, aby dać miejsce demokracji gospodarstwa.

Wobec poziomu kulturalnego środków i zachodniej Europy, i o te wszystkie objawy nie zawodzi, uważam, że proces ten posiada wielkie zdolności rozwojowe, decydujące dla ustalenia się nowej formy gospodarstwa. Okazuje się, że zwalczając konferencję, trafiono w samo sedno. Dziśniejszy kryzys gospodarczy jest kryzysem ustroju gospodarstwa, jest zapadnięciem się pomalającego systemu gospodarstwa, a nie skutkiem chwilowego, przeżywania wyczerpania dyspozycji produkcji produkcy a zużyciem. Przy utrzymaniu istniejącego systemu dyktatury właścicieli środków produkcji, bezrobocie staje się szybko rozwijającą się instytucją społeczną, której nie usunie się, o ile nowe punkty widzenia w prowadzeniu gospodarstwa nie uzyskała wpływu, a zdaje się, że zdobywała uznania w czysto kapitalistycznych kołach.

Wielkie zadania i wielka odpowiedzialność

Samorząd gminy jest tą komórką życia społecznego, z którą obywatel styka się najczęściej i najbliżiej. Przecież obywateli — a jest nim robotnik, chłop, drobnomieszczyzna — najczęściej też odczuwa skutki życia polityki gminnej. Szerokie maso ludności zainteresowane są w tem, by polityka samorządowa szła po linii zaspokojenia ich potrzeb.

Niechże nam nie mówią, że samorząd a polityka, to dwie różne rzeczy. Niema spraw społecznych, bo niema spraw społecznych. Polityka jest tylko wyrazem rozmaitych interesów i dążeń gospodarczych. Stąd w samorządzie inna polityka uprawia maso lokatorów a inna kamienicznicy, inna ludzie bogaci a inna ludzie ubodzy.

Poliska partja socjalistyczna w samorządach reprezentuje interesy mas pracujących. Walczymy więc o władzę w gminach, walczymy o to, by gospodarować niemi dla dobra klasy robotniczej. Austrijskie ordynacya wyborcza z roku 1866 przytękła dawno minionych czasów — utrudnia robotnikom zdobyć wielokrotną reprezentację w samorządzie. Pomimo to socjaliści nie są już w radach gminnych rzadkiem zjawiskiem — jak niedgdy samoloty był w krakowskiej radzie miejskiej socjalista, tow. Daszyński. Frakcje PPS w radach miejskich zachodniej Malopolski stanowią już grupy dość liczne, zwarte i solidnie pracujące.

Zaczynamy samorząd w państwie polskim wzrastać hędzie coraz bardziej. Niewątliwym jest, że Malopolska, która najbardziej dotychczas cierpiała z powodu braku nowych ustaw samorządowych, doczeka się wreszcie tych ustaw, które pozwolą wprowadzić gospodarkę gminną na normalne tory.

Stoiła więc przed nami wielkie zadania! Z podzi-

wiem spoglądamy na wspaniałą pracę czerwonej gminy wiedeńskiej. Może sobie ksiądz Kasprzyk wygłasza tysiące mów w radzie miejskiej na temat „zieli” gospodarki budowlanej Wiednia — faktem jest, że socjaliści w Wiedniu dali bezdarmym 30.000 nowych mieszkań, wybudowanych z pieniędzy podatkowych. Nie można jednak zapominać, że Wiedeń ma netylko 1/3 radnych socjalistycznych ale i szerokie możliwości, jakich my tu nie hędziemy mieć. Młasto Wiednia jest krajem związkowym w republice austriackiej, a wiedeńska rada miejska ma prawa seimu krajowego, z daleko sięgającymi uprawnieniami ustawodawczymi w dziedzinie kulturalnej i gospodarczej.

Tak czy owak, Wiedeń jest świetnym przykładem, że socjaliści w gminie są żywiołem twórczym. Te gminy w Polsce, które daly rady socjalistom w ręce, nie pozostawiały tego. Radom, Sosnowiec, Dąbrowa górnicza, Piotrków, Zamość — tam gdzie miały prawo seimu krajowego, stały się błogosławieństwem i dobroczytstwem.

Kwestia mieszkaniowa, ruch budowlany, walka z bezrobociem, opieka społeczna, rozwój szkolnictwa i oświaty zapaszkowej — to są główne zadania, jakie czekają socjalistów w gminie.

Do rozwiązania tych zadań musimy zabierać się w sposób poważny, solidny. Zadania są wielkie i odpowiedzialność jest wielka. Dlatego z uznaniem i szacunkiem witamy inicjatywę krakowskiej Rady wojewódzkiej PPS, która na najbliższym niedziele zwołuje do Krakowa konferencję socjalistycznych radnych gminnych z Malopolski zachodniej.

Spodziewamy się wiele po tej konferencji! Jesteśmy przekonani, że przebieg obrad i ich wyniki odpowiedzą nadziejom.

Umowa waloracyjna z Niemcami

Dowiedziemy się, że z końcem czerwca ukończono pierwsze stadium rokowań z Niemcami w sprawie waloracji zobowiązań prywatno — prawnych i publiczno — prawnych.

Rokowania ze strony Polacy prowadził p. dr. Stanisław Kirko, niemiecki wydział w Min. skar. by, ze strony zaś niemieckiej talny radca Quassowski z niemieckiego ministerium sprawiedliwości.

Pierwsze stadium rokowań zakończyło podpisaniem protokołu, ustalającego zasady waloracji zobowiązań z tytułu obligacyi państwowych i komunalnych, hipotek, listów zastawnych, obligacyi przemysłowych, wkładów w bankach i w kasach oszczędności itp.

Na podstawie podpisanych protokołów obywateli polscy, posiadający papiery wartościowe niemieckie, otywało na marki. Korzystali z przepisów niemieckich ustaw waloracyjnych na równi z obywatelami niemieckimi.

Ponieważ jednak ustawy waloracyjne niemieckie przewidywały naogół niższe stawki, niż polska ustawa waloracyjna, ustalono w protokołach stawki dla wierzycieli, będących obywatelami niemieckimi w wielu wypadkach niższe od tych stawek, które przewiduje nasza ustawa waloracyjna dla obywateli polskich. Ewentualnie umowa uwzględniała zatem w dużej mierze interesy naszych osób fizycznych i prawnych, będących dłużnikami na rzecz obywateli niemieckich.

Czas odnowić przedpłatę na lipiec

Obregon będzie następcą Callesa

W roku następnym ustąpią na Plutarch Calles ze stanowiska prezydenta Meksyku. Były prezydent Obregon otyważył gotowość przyjęcia kandydatury na opróżnione po Callesie stanowisko. Obregon wypowiedział się za dalszym uprawianiem polityki Callesa i za usunięciem wpływu kleru na państwo.

Jak we wszystkich krajach amerykańskich, tak i w Meksyku prezydent ma władzę znacznie większą od prezydentów republik europejskich. On tworzy rząd i stoi na jego czele. Jest nieodpowiedzialny przed „kongresem” (parlamentem). Kongres jest tylko ciałem ustawodawczym, nie może obalać ministrów, nie może zmusić prezydenta do ustąpienia. Dlatego też okres urzędowania prezydenta wynosi nie jak u nas siedm lat, lecz cztery lata. Także nie może być wybrany prezydentem dwa razy z rzędu. Konstytucya meksykańska

powoła, że osmeletnia kandydatura mogłaby się latwo przekształcić w dotychczasową dyktaturę.

W roku 1920 prezydentem został wybrany Obregon, słuszny z zawodu, który osiągnął stanowisko generała i którego popara zorganizowana klasa pracująca. Zgodnie z nakazem konstytucyj Obregon musiał ustąpić w roku 1924. Za jego jednakość radą i zgodą, prezydentem został wybrany Calles, dotychczasowy minister spraw wewnętrznych w rządzie Obregona. Wybrany głosił socjalistycznych robotników, Calles z przedłożeniem przeprowadził reformę rolną. Przeciw reformom Callesa wystąpił kościół rzymski i kapitaliści amerykańscy, ale Calles zwyciężył ich opór.

Obregon dąży gwarancje, że polityka Callesa, polityka postępu społecznego i politycznego hędzie dalej wytyczona republiką meksykańską.

— 000 —

Poszukuje się do jednego z największych młynów w kraju, żytniego i pszennego (najwyższy przemiał)

Nadmiennarz rutynowanego, Mechanika, Jako kierownika do motoru

Winturter 45 OHP na gaz ssacy, oraz lokomobilę Lansa 30 HP.

Również młynarz czaladników i maszynistów.

Zgłoszenia: Towarzystwo Wielkiego Mlyna Reich i Chmielnicki w Kaliszu, lub w Krakowie, Hotel Polonia, pokój Nr. 18, od godziny 3 do 6 wieczorem.

Pożyczka w drodze dekretu prezydenta?

(Telefoniem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 5 lipca.

Dziśszego „Kurier Czerwony” donosi, że pożyczka będzie zatwierdzona w drodze dekretu prezydenta Rzeczypospolitej. Wiadomość tę podaje Wasz korespondent na odpowiedzialność wymienionego

dziennika. Zwrócić należy uwagę, że ze strony rządu brak jakiegokolwiek komunikatu w tej sprawie, podczas gdy cel i warunki pożyczki 15 milionów dolarów nie są absolutnie nikomu znane. Wywolywa to w sferach finansowych duże zdziwienie.

— o o o —

Ustawa o gminie miejskiej w Sejmie

(Telefoniem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 5 lipca.

Działalność o godzinie 330 pociągami rozpoczęło się posiedzenie Sejmu. Na porządku dziennym ustawy samorządowej.

Referat tow. posła Jaworowskiego

Tow. poseł Jaworowski referuje ustawę o gminie miejskiej. Ustawa została opracowana samodzielnie, bez opierania się na wzorach zagranicznych. W ustawie zastrzymano prawo gminne wszystkich tych miast, które nie dotychczas miały. Co do przekazywania prawa przyznawania gminnej na przyszłość, to będzie o nie decydowała uchwała Rady ministrów. W ustawie uznano, że nie może być ani terytoriów ani obywateli, nieprzynależnych do jakiegokolwiek gminy.

MIASTA WYDZIELONE

Miasta podzielono na trzy grupy: miasta wydzielone z powiatu, miasta wydzielone z województwa i miasta niewydzielone z powiatu. Miasta: Warszawa, Kraków, Łwów, Łódź, Poznań, Wilno, Lublin, Bydgoszcz, Tarnopol i Stanisławów mogą prawa rządzące się własnym statutem gminnym.

Kadencję Rady miejskiej ustalono na 5. Biernego prawa wyborczego do gminy nie posiadała urzędniczy pełniący władzę kontrolera, prokuratora, funkcjonariusze policji, słowem osoby sprawujące pewną władzę nadzorczą. Każde miasto stanowił jeden obwód wyborczy. W miastach wydzielonych z powiatu prezesem komisji wyborczej będzie sędzia, w miastach niewydzielonych — burmistrz.

MAGISTRAT

Co się tyczy kompetencji, to zasadniczo wszystkie funkcje zlecał przez rząd przeniesiono na prezydenta i wódcę magistratu.

Członkowie magistratu mogą nie być członkami Rady miejskiej, natomiast ustalono zasadę, że radny, który stanie się członkiem magistratu ma zawieszony mandat radziecki; w razie zrzeczenia się funkcji w magistracie wraca do Rady miejskiej.

Do zaburzenia prawnego (jeżeli wyjątkiem województwa śląskiego) wprowadzono zasadę wyboru magistratu na dwie kadencje (czyli na 10 lat), ale tylko przez kwalifikowaną większość (przez kwalifikowaną większość).

W urzędach magistratu dodane będą czyniśki fachowe, to znaczy i lekarz i inżynier. Rada miejska przedstawia po trzech kandydatów, a z nich nadzorca ustanawia fachowych członków magistratu z pośród przedstawionych tern.

ZLECANY KASADA DZIAŁANIA

W końcu ustawy posiada dwa doniosłe działy: zlecany zakres działania i nadzór państwowy. Co do pierwszego to przewidziano zasadę, że w wypadku zlecenia muszą być określone środki, które miałyby przekazywać. Dla władz państwowych specjalnie zastrzeżono zakres bezpieczeństwa publicznego, jednakże może on być poruczony także prezydentowi miasta.

Co się tyczy nadzoru państwowego, to nadaje się prawo nadzoru samorządowi wyższego stopnia nad samorządem niższego stopnia. Nad Warszawą, Krakowem, Lwowem, Łodzią, Poznaniem, Wilnem, Lublinem, Bydgoszczą, Tarnopolem i Stanisławowem sprawuje nadzór minister spraw wewnętrznych, nad innymi miastami wydziały wojewódzkie i powiatowe.

po referacie tow. posła Jaworowskiego rozległy się okrzyki na lewicy.

POWIATOWE ZWIĄZKI KOMUNALNE

Posel Kozłowski (secedent) referuje ustawę o powiatowych związkach komunalnych. Istota tej ustawy jest, że związek komunalny jest związkiem gmin leżących na terytorium powiatu, a mianowicie gmin wiejskich i miast niewydzielonych z powiatu.

po referacie rozpoczęła się dyskusja.

RUDOWA NOWYCH LINII KOLEJOWYCH

Dziś odbyło się posiedzenie „Jedynowej komisji komunikacyjnej” pod przewodnictwem posła Sommersteina. Uchwalono pod adresem ministra komunikacji rezolucję w sprawie przedsięwzięcia prac

przygotowawczych do budowy linii kolejowej Kolomyja—Kosów—Kuty—Podgórze—Trembowla i w sprawie budowy drugiego toru na linii Lwów—Kolomyja—Słupian.

Następnie komisja rozważała sprawę rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej o ustanowieniu budżetu ministerstwa komunikacji. Uchwalono decyzję w tej sprawie odrzucić do czasu zatwierdzenia przez komisję konstytucyjną rozporządzenia prezydenta o utworzeniu ministerstwa poczt i telegrafów.

W końcu komisja rozpatrywała rozporządzenie prezydenta o generalnej inspekcji kolei, przyczem zażądane zastrzeżenia nie pozostawiła. Rozprawy o rozporządzeniu prezydenta o przedsiębiorstwie państwowym Polskie Koleje Żelazne odrzucono z uwagi, iż dotychczasowy referent tego rozporządzenia poseł Paczkowski (chadecki) złożył mandat poselski z dn. 1 lipca br., z powodów przejścia na służbę państwową. Referat otrzymał dr. Bryła (chadecki). Następnie komisja rozpatrywała interpelację.

PSUCIE ORDYNACJI WYBORCZEJ

Dziś odbyło się posiedzenie podkomisji konstytucyjnej. Ukończono dyskusję ogólną nad projektem ustawy o zmianie ordynacji wyborczej. Komisja przystąpiła do dyskusji szczegółowej.

Do artykułów 2, dotyczących listy posłów i senatorów, zgłoszono pięć poprawek, jedne z nich miały do zmniejszenia ilości mandatów w województwach wschodnich, inne do zwiększenia ilości mandatów. Posłowie Klermik (Piast) i Dubanowski (chrześc.-nar.) zastrzeżili sobie prawo wniesienia o odrębny projekt zmiany ordynacji wyborczej. — Posel Bryła (chadecki) oświadczył, że wniesie poprawkę zmniejszającą liczbę mandatów poselskich do 320. Głosowanie odbędzie się na jutrzejszym posiedzeniu komisji.

Do artykułu 3 wniesiono trzy rozbieżne poprawki: 1) by zwiazek list był dopuszczalny tylko dla dwóch list kandydackich w okręgu, 2) by czerły listy w okręgu mogły zawierać zwiazek list, 3) by nie wprowadzać ograniczeń.

TELEGRAFY

POSEL PATEK U MINISTRA ZALESKIEGO

Warszawa, 5-go lipca (tel. własny Naprzodu). Minister spraw zagranicznych Zalesski przyjął dziś posła polskiego w Moskwie w. Paika, z którym odbył długą konferencję na temat spraw białych.

NIE BOJA SIĘ SPIEGOSTAW?

Londyn, 5 lipca (PAT). „Daily Tel.” donosi, iż Anglia i Włochy zaprosiły ambasade centralne, aby przydzieliły tak jak przed wojną wojskowych attaché do poselstw w Londynie i Rzymie. Węgry zaprosiły podobnie. ks. Hohenzollern attaché wojskowym w Londynie.

Wiedeń, 5 lipca (PAT). „N. P. Presse” donosi, że w wiedeńskich kołach urzędowych nie otrzymał żadnego doniesienia o wysłaniu attaché wojskowych państw centralnych do Londynu i Rzymu. Koła wiedeńskie uważają doniesienia powyższe jako wysoka nieprawdopodobność. Dopuszczenie attaché wojskowych mogłoby nastąpić jedynie na podstawie uchwały konferencji ambasadorów.

MIEDZYNARODOWKA DZIENNIKARZY

Londyn, 5 lipca (PAT). Wczoraj nastąpiło tu otwarcie Międzynarodowej Konferencji Prasowej, na którą przybyło 170 delegatów, reprezentujących 23 państwa.

O PRZYLAZCENIU AUSTRII DO NIEMIEC

Wiedeń, 5 lipca (PAT). Na temat przyłączenia Austrii do Niemiec zamieszcza przynajmniej socdem. Austrii tow. Otto Bauer w miesięczniku „Der Kampf” artykuł, w którym wywodzi, że przyłączenie byłoby dobrodziejstwem. Przyłączenie miałyby dopiero wtedy, gdyby przewaga militarna Austrii i Włoch została przezwyciężona. Następstwa to może donosić skutkiem zwoływ wojny europejskiej lub skutkiem rewolucji społecznej. Dzienniki niemieckie „N. P. Presse”, „Reichspost” i „Wiener Neueste Nachrichten” cytują wywody Bauera stwierdzając, że zanęcał on (?) faktycznie w obecnej chwili akcją na rzecz przyłączenia Austrii do Niemiec.

SASIEDZKIE ZAMIESZKI NA BALKANIE

Grac, 5 lipca (PAT). „Tagespost” donosi z Białogrodu: Wczoraj istniała banda bulgarskich komunistów wziętną na terytorium Jugosławii. Straż graniczna jugosłowiańska zmusiła bandę do ucieczki. Komitaci stracili kilka zabitych i ciężko rannych, w straży granicznej jugosłowiańskiej jest 2 żołnierzy lekko rannych.

W ROSII STRZELAJ!

Moskwa, 5 lipca (PAT). W procesie przeciwko Polakom oskarżonym o spiegiestwo jeden z oskarżonych został skazany na karę śmierci, 6 na karę więzienia a 2 skazano niewinnych.

Moskwa, 5 lipca (PAT). Został tu ogłoszony komunikat GPU donoszący, że w okolicy Smoleńska wytopiono 4 spiegiestwo terytorystów, którzy w nocy 3 czerwca br. istnieli w Warszawie. Wzmiankowani terytorysty spiegiestwo GPU. Wzmiankowani terytorysty spiegiestwo GPU, lecz zostali zastrzeleni przez ścigających ich żołnierzy armii czerwonej. Podczas pobytu 2 żołnierzy armii czerwonej zostało zabitych a jeden odniósł ranę.

Berlin, 5 lipca (PAT). „Der Tag” donosi z Leningradu, że w sobotę ub. tygodnia odbyły się na obłężym demonstracje bezrobotnych, w których wzięło udział przeszło 100 osób. Przemasowało 40 mówców. Koroskko, jeden z członków sowieckiego leningradzkiego, żądał zwolnienia zajętych w fabrykach robotników na przeciąg 3 do 4 miesięcy i zastąpienia ich bezrobotnymi. Poszczeloni mówcy atakowali w ostrych słowach rząd sowiecki. Prasa leningradzka i moskiewska o powyższych demonstracjach milczy.

FENG PRZYŁĄCZY SIĘ DO WOJSK POLUNDNIOWYCH

Szanghaj, 5 lipca (PAT). General Feng przyjął się w dniu wczorajszym do wojsk polundniowych, zawiadaniach rozmawiając o sprawie, cudzoziemców, gwarantując pełną ochronę życia i mienia cudzoziemców.

Genewa, 5 lipca (PAT). Przedstawiciel Chin w Lidze narodów oświadczył przedstawicielom prasy, że rząd chiński nie uznał żadnej decyzji dotyczącej spraw chińskich, będąc przy obecności obradniczej konferencji bądź też przez jakikolwiek kanał, o ile w obradach danej konferencji nie będzie brał udziału reprezentant Chin.

Praca i wolność

NARWY KOROWÓD SYMBOLICZNY NA OLIMPIADZIE ROBOTNICZEJ W PRADZE

Uroczaiszenie popisów gimnastycznych Olimpiady robotniczej w Pradze (wzorzyła wielka scena alegoryczna, w której ujęto temat pracy i wolności ludu robotniczego, jakby w historycznym skrócie.

Oto grupy robotników wkraczają na stadion, ułożona ona rydwan zwycięstwa w kształcie globu, który wybrana wstępciną, względnie kinitatem. Okolo rydwanu kroczą troiste podpory reakcji: militarysty, wyobrażony przez figurantów w barwnych strojach z symbolicznymi nieczarnymi; biurokracja, grupa, przybrana na wzór staroautrakcji w kapelusze w kształcie pierogów; wreszcie odpowiednio ułakartawiony kapitalizm. A obok tego ugrupowania niejako fundamentalnych i „nie” ludzkiego, ilustrujące różne okazy hołdów kapitalistycznej, jak np. zachłannych bogaczy, karciarzy oraz zbłąznawych pasażerów, których w lektykach miosa niewolnicy; obraz ten wyraża niesprawiedliwość systemu kapitalistycznego, który pozwala leżącym nurzać się w złybkać — kosztem niewoli innych.

Przy dźwiękach muzyki, uderzających w kowalstwo, ukończono się praca nowa, która stworzyła życie wolne; robotnicy zdobywają miecz symboliczny i łamią go.

Na złościm rydwanu pojawia się tymczasem rozwinieży żółty sztandar reakcji. W galopie przebiega czarna leżący wojny, a na lawecie mknie widmo śmierci.

Reakcja i kapitalizm chwilowo odnosi triumf; robotnicy, którzy przy swoich kowalstwach tworzą narodzić pokój, wlececi są jako leżący... Do końca zwycięskiego rydwanu ponawiają się płasy na znak radości zwycięstwa.

Alto oto nad uziarnionymi robotnikami już zaczyna łopotać sztandar czerwony — znak wzmocnienia świadomości, nieprzerwanego dążenia do wolności!

Strópnym tem obfć kapitalistyczny — ci dierżyciele zwycięstwa wzorzą się na oszku robotników, podstępnie wywiejzają rewolucyjnie czerwone czapki... Robotnicy jednak nie dają się zwieść farbowanym łosom i obalam ich premoc.

Potem przechodzą zwaremiami szeregami, niosąc napisy: Praca i Prawda. A nad stadionem gromko unoszą się potężne dźwięki hymnu robotniczego.

